

Ympäristöohjelma 2022-2026

Hattulan seurakunta

hyväksytty Kirkkoneuvoston kokouksessa 21.9.2021
hyväksytty Kirkkovaltuuston kokouksess 29.11.2021

Hattulan seurakunnan ympäristöohjelma

- Hattulan seurakunta hakee Kirkon ympäristödiplomia viimeistään vuoden 2022 alussa
- Ympäristöohjelma 2022-2026 pohjautuu vuonna 2021 tehtyyn ympäristökatselmukseen.

Ympäristöasiantuntija toteutti katselmuksen yhdessä seurakunnan henkilökunnan kanssa 12.1.2021 – 12.3.2021.

Katselmus kattoi

- kiinteistöt
- hallinnolliset ja toiminnalliset prosessit
- seurannassa olevat ympäristövaikutukset.

16 seurakunnan työntekijää

- tunnisti omaan työhönsä liittyvät ympäristövaikutukset
- kertoi työnsä nykyisistä ympäristöystävällisistä käytännöistä
- pohti parannusehdotuksia ympäristötyöhön jatkossa

- Tämän ympäristöohjelman hyväksymällä Hattulan seurakunta on kirkkoneuvoston johdolla sitoutunut ympäristöohjelman toteuttamiseen.

Hattulan seurakunnan ympäristöohjelma 2022-2026

01

Ympäristödiplomi 2022

- Saatetaan valmiiksi pakolliset minimikriteereiden vaatimukset.
- Valitaan lisäpisteiden kohteet vuodelle 2021 ja varmistetaan niiden toteutus.

02

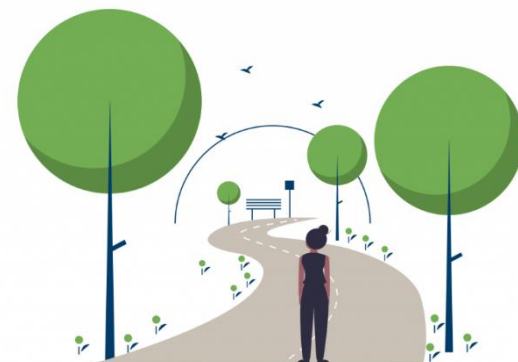
Toimimme arvoaikuttajana ja esimerkkinä

- Vastuullisuus näkyy ja kuuluu puheissa ja tapahtumissa, kaikkien ikäryhmien toiminnassa.
- Jätehuolto toimii ja lajittelu näkyy myös muille kuin henkilökunnalle.
- Viestimme aktiivisesti ympäristöasioista

03

Kohti hiilineutraalia Hattulan seurakuntaa

- Laaditaan hiilijalanjälkilaskelma.
- Sähkön ja lämmönkulutusta vähennetään.
- Tilojen määrää vähennetään.

01

Ympäristödiplomi

Tavoitteet	Toimenpide ja aikataulu	Mittari ja/tai mittaamis-menetelmä	Toteutumisesta ja mittaamisesta vastaa
Ympäristödiplomiin vaadittavien minimikriteereiden vaatimusten toteutus	Pakollisista vaatimuksia on 31, joista suurin osa jo täyttyy. Keskeneräiset saatetaan valmiiksi vuoden 2021 aikana. <ol style="list-style-type: none">1. Ympäristöohjelma2. Auditointi3. Ympäristökasvatus-suunnitelma4. Ympäristökasvatuksen sisällöt jumalanpalveluselämässä5. Vaaralliset jätteet6. Hautausmaan hoitosuunnitelma7. Matkustussääntö	Toimenpiteiden valmistuminen	Ympäristötyöryhmä
Ympäristödiplomin hyväksytty auditointi	01-03/2022	Hyväksytty ympäristöohjelma ja auditointiraportti	Taluspäällikkö

Valinnaisia ympäristöystävällisiä pisteitä tulee kerätä vähintään sata. Valinnaisten pisteiden osalta kriteerit täyttyvät.

KIRKON
YMPÄRISTÖ-
DIPLOMI

02

Toimimme arvovaikuttajina ja esimerkkinä

Tavoitteet	Toimenpide ja aikataulu	Mittari ja/tai mittaamis-menelmä	Toteutumisesta ja mittaamisesta vastaa
Ympäristövastuullisuuden lisääminen	<ul style="list-style-type: none">Tiedotetaan ympäristöasioista sähköisissä kanavissaLuomakunnan sunnuntain lisäksi ympäristöasiat huomioidaan saarnoissa ja opetuksessa aina kun se on Raamatun pohjalta luontevaa.Ympäristökasvatussuunnitelman toteuttaminen toiminnan eri alueillaHautausmaakävijöiden opastus kestävämpiin valintoihin	Toimenpiteiden toteutumista seurataan ympäristötyöryhmässä ja toimintakertomuksessa.	<ul style="list-style-type: none">YmpäristötyöryhmäKirkkoherraTaluspäällikkö
Esimerkillinen toiminta seurakunnan arjessa	<p>Ympäristövaikutusten huomiointi seurakunnan kaikessa toiminnassa</p> <ul style="list-style-type: none">Otetaan ympäristöasiat huomioon hankinnoissa mahdollisuuksien mukaanVähennetään ruokahävikkiäJärjestetään kokouksiin mahdollisuuksien mukaan etäosallistumismahdollisuusVähennetään paperin kulutusta<ul style="list-style-type: none">Tulostetaan harkitusti (mustavalko- ja kaksipuoleinen)Siirrytään sähköisiin järjestelmiinPaperittomat kokoukset	<ul style="list-style-type: none">Ympäristömerkittyjen tuotteiden käytön lisääminenRuokahävikin määrän seuraaminenTulosteiden määrän seuraaminen	<ul style="list-style-type: none">KirkkoherraTaluspäällikköEmäntä
Lajittelun kehittäminen seurakunnan eri kiinteistöissä	<ul style="list-style-type: none">Jäteastioiden ja lajittelumahdollisuuksien lisääminen seurakunnan eri toimipisteissä vuosien 2022-2026 aikana.Työntekijöiden, seurakuntalaisten ja tilojen vuokraajien ohjeistaminen lajitteluun	<ul style="list-style-type: none">Sekajätteen määrän vähentyminen verrattuna vuoteen 2021.Työntekijöiden ohjeistaminen työntekijäkokouksissa. Lajitteluohjeistukset tiloja käyttäville.	Taluspäällikkö

03 Kohti hiilineutraalia Hattulan seurakuntaa

Tavoitteet	Toimenpide ja aikataulu	Mittari ja/tai mittaamis-menetelmä	Toteutumisesta ja mittaamisesta vastaa
Sähkön- ja lämmönkulutuksen pieneneminen	<ul style="list-style-type: none">• Keskitetään toimenpiteet kiinteistöihin joissa suuri sähkönkulutus suoran sähkölämmityksen vuoksi (Hattulan kirkko ja Tömäjärven leirikeskus)• Selvitetään mahdollisuudet eri lämmitysmuotoihin vuoden 2023 loppuun mennessä.• Selvitetään uusiutuvan energian käyttömahdollisuudet vuoden 2024 loppuun mennessä.	<ul style="list-style-type: none">• Sähkönkulutuksen väheneminen vuosiin 2020-2021 verrattuna.	Taluspäällikkö
Tilojen määrän vähentäminen	<ul style="list-style-type: none">• Luovutaan vähällä käytöllä olevista tiloista kiinteistöstrategian mukaisesti	<ul style="list-style-type: none">• Kiinteistöjen määrä verrattuna vuoteen 2020	Taluspäällikkö

Ympäristöohjelman seuranta

- Työntekijäkokouksissa ympäristöasiat on otettu mukaan vakiasialistalle.
 - Asiankohdassa seurataan ympäristöohjelman toteutumista sekä muita ajankohtaisia ympäristöasioita.
- Ympäristötyöryhmä kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa, seuraa ympäristöohjelman toteutumista ja raportoi kirkkoneuvostolle aina tarvittaessa.
- Ympäristöohjelman toteutumisesta raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa.